

Consolidare, restaurare și reabilitare biserica Înălțarea Domnului, construire și reabilitare clădiri anexe, amenajări exterioare, comuna Manasia, județul Ialomița.

**Consolidare, restaurare și reabilitare biserica Înălțarea
Domnului, construire și reabilitare clădiri anexe,
amenajări exterioare, comuna Manasia, județul Ialomița.**

Biserica „Înălțarea Domnului”, aparținând Parohiei Manasia, este situată în Regiunea de Dezvoltare Sud Muntenia, în județul Ialomița, la 3 km de orașul Urziceni, în comuna Manasia, sat Manasia.

În centru părții vechi a satului Manasia (cuprinsă între calea ferată Urziceni-Slobozia și râul Ialomița), la altitudinea de 55 m, se află biserica cu hramul Înălțarea Domnului, singura ctitorie a unui principe străin de pe teritoriul județului Ialomița.

Această biserică, ctitorie a principelui sârb Efreim Obrenovici, este monument istoric încă din anii '30, așa cum ne confirmă o adresă din 16 septembrie 1937 a Comisiunii Monumentelor Istorice de pe lângă Ministerul Cultelor și Artelor prin care se aprobă reparația acesteia.

Din anul 1955 biserica este inclusă în Lista Monumentelor Istorice și de Cultură, ulterior fiind inclusă în lista Monumentelor de Arhitectură (1991). În prezent, biserica Înălțarea Domnului din Manasia este inclusă în Lista Monumentelor Istorice (LMI 2015) ca monument de patrimoniu cultural național - **Cod LMI IL-II-m-A-14144**.

Scurt istoric

Construcția bisericii a început în anul 1838 și s-a încheiat în anul 1842, așa după cum ne arată pisania bisericii (atât cea veche, cât și cea nouă).

Ctitorul bisericii Înălțarea Domnului din Manasia este principele sârb Efrem Obrenovici (1790-1856), fratele mai mic al cneazului Miloș, întemeietor al dinastiei Obrenovici care a condus Serbia, cu unele întreruperi, aproape un secol (1815-1903).

Efrem Obrenovici a părăsit din rațiuni politice Serbia și și-a petrecut o bună parte din viață în România, unde posedea moșii în județul Ialomița. Bun organizator, acesta este cel care creează textural și structural intravilanul actual al comunei Manasia, între râul Ialomița la sud și drumul Urziceni-Slobozia la nord. Inițiativa principelui a dus la evidențierea unei vetre echilibrat organizate, în care, în partea centrală, se impune biserica creată de el.

Cu vădite influențe arhitecturale sârbești, edificiul are un plan trilobat, având ca elemente de originalitate două mici abside la pronaos, către sud și nord. Prima încăpere, pronaosul, este încununat de o turlă mică, octogonală ca plan și învelită cu tablă. Naosul este separat de pronaos prin coloane, dispune de două abside semicirculare și este încununat cu o turlă mare, cu același plan și aspect ca și turla mică. În naos se păstrează sarcofagul ctitorului bisericii, monumentul fiind realizat din marmură roșiatică și având stema familiei domnitoare a Serbiei, precum și inscripții în limbile sârbă și română. Acesta este gol întrucât, la 7 ani de la deces (1863), osemintele principelului Efreș Obrenovici au fost repatriate în Serbia, la Belgrad.

Din exterior, monumentul continuă să fie unul din cele mai impunătoare edificii din județul Ialomița, remarcând-se prin înălțimea care accentuează zveltețea și monumentalismul construcției. Arhitectura îmbină elementele specifice cu influențele apărute la jumătatea secolului al XIX-lea, caracterizate printr-un aport de elemente gotice și de artă greacă grefate într-un plan triconic, influențe aduse, probabil, de meșterii sârbi care au ridicat monumentul.

Deasupra ancadramentului este amplasată pisania bisericii, făcută din piatră, datând din perioada construirii bisericii 1838- 1842 , scrisă cu litere chirilice, atât în limba româna, cât și în limba sârba. Inscripția de la fondare, săpată în piatră, foarte greu descifrabilă astăzi, cuprinde următorul text:

„În lauda Sfintei celei deoființa și nedespărțitei Treimi, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, s-au ridicat această sfântă biserică, cu hramul Sfintei Înălțări a Domnului Iisus Hristos de către Efrem Teodorovici Obrenovici pentru a lui cinstită pomenire...”

Impozanta biserică din Manasia a fost construită pe parcursul a 5 ani, solicitând numeroase eforturi financiare și nu numai, fiind, în același timp, unul din cele mai impozante edificii ale acestei zone geografice.

De-a lungul timpului, asupra clădirii bisericii au survenit diferite intervenții și reparații.

În 1938 se termină lucrările de subzidire, iar în 1939 se termină și tencuielile și reparațiile interioare, precum și realizarea centurilor de fier din interior. În 1942 se termină toate lucrările, cu refacerea picturilor și decorațiunilor.

În 1943 a existat o propunere pentru punerea de mozaic peste lespezile de piatră din pardoseală, dar aceasta nu a fost aprobată de Comisiunea Monumentelor Istorice de la București.

În 1954, în urma unui viscol puternic, a fost luată tabla de pe turla mare pe o arie de aproximativ 20 mp. Ea a fost înlocuită în decursul aceluiași an.

În anul 1967 a fost îndreptată crucea de pe turla mică, iar în 1968 a fost electricată biserica.

În 1969 s-au reparat jgheburile acoperișului, s-a vărui pe exterior biserica.

Cutremurul din 4 martie 1977 a provocat multe distrugeri: căderi de tencuială la interiorul bisericii, la baza turlei, diverse căderi de tencuieli pe anumite porțiuni, căderi ale unor cărămizi din zid, fisuri destul de accentuate la exterior. În același an au fost începute lucrările de reparare ale unor crăpăturilor prin injectarea de mortar cu ciment pe o lungime de 182 m, înlocuirea cărămizilor degradate pe o lungime de 96 m, împănarea zidurilor cu pene de oțel lat, pe o lungime de 182 m, precum și reparații ale tencuielilor exterioare și interioare în suprafață de 776 mp. Aceste lucrări au fost terminate în 1978.

Între anii 1982 - 1984 au fost realizate alte lucrări de reparare a tencuielilor și refacere a picturilor. În anul 1999 s-au executat lucrări de întreținere a tablei acoperișului constând în aplicarea unui strat de grund și apoi a unui de bronz. În toamna anului 2003 s-au făcut reparații însemnate la biserică: a fost decopertată vechea tencuială și înlocuită cu una nouă pe o suprafață de 80% din exteriorul bisericii. Peste noua tencuială și cea reparată s-a aplicat var lavabil. De asemenea s-a schimbat o parte din tabla învelitorii și s-au realizat jgheaburi noi și au fost reparate burlanele. S-a vopsit întreaga lemnărie a paziei, ferestrelor și a ușilor, s-au schimbat zece coli de tablă la învelitoarea acoperișului și s-a aplicat un nou strat protector de bronz pe întreaga suprafață, s-au înlocuit în întregime jgheaburile și burlanele.

În 2014 s-au înlocuit ferestrele cu unele din lemn stratificat și geamuri tip termopan, iar în 2016 au fost înlocuite gardul și porțile de la fațadă.

Pictura interioară

Pictura murală ce decorează interiorul bisericii este realizată în ulei, îmbinând mai multe etape de execuție ce aparțin secolelor XIX și XX, prima pictură fiind realizată în anul 1850.

Cu excepția câtorva tablouri păstrate din pictura veche, actuala pictură a fost realizată începând de la sfârșitul anului 1981 și terminată definitiv la începutul anului 1985.

Din pictura veche s-au păstrat și icoanele catapetesmei, 24 la număr, pictate în stil realist.

Ca o trăsătură aparte a acestei biserici este faptul că pe lângă tablourile sfinților consacrați apar și tablourile unor sfinți specifici bisericii sârbești.

Astfel, în absida din stânga sunt înfățișați sfinții Gheorghe, Dimitrie și Efrem, iar în dreapta sfinții Ioan Zlataust, Grigorie Bogoslav, Nicolae cel Mare, alte tablouri înfățișându-i pe sfinții Chiril și Metodiu, Sava și Nemanja.

De asemenea, neobișnuit este faptul că nu au fost zugrăviți deloc ctitorii bisericii sau episcopii din acea vreme. În 1910, preotul N. Dobrescu, parohul Manasiei, informa pe protoiereul județului Ialomița (protoieria era la Călărași) de faptul că ctitorul nu este zugrăvit în biserică.

Ultima intervenție asupra bisericii a fost făcută în perioada 14.05.2018 – 20.11.2019 prin intermediul unei finanțări nerambursabile acordate prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 5, Prioritatea de Investiții 5.1 Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural, prin proiectul „Consolidare, restaurare și reabilitare Biserica Înălțarea Domnului, construire și reabilitare clădiri anexe, amenajări exterioare, Comuna Manasia, jud. Ialomița”, cod SMIS 116748.

Proiectul s-a derulat în Regiunea Sud Muntenia și a fost gestionat la nivel național de către Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional 2014-2020 – Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației și la nivel regional de către Organismul Intermediar Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia.

Valoarea acestuia a fost de 4.937.165,58 lei, din care 4.836.966,56 lei reprezintă valoarea finanțării nerambursabile.

Valoarea lucrărilor de consolidare, restaurare și reabilitare a clădirii bisericii și restaurare a picturii murale a fost 4.137.609,56 lei.

Prin intermediul proiectului a fost consolidată, restaurată și reabilitată biserica Înălțarea Domnului prin intervenții asupra structurii de rezistență, intervenții arhitecturale la interiorul și exteriorul bisericii, înlocuirea instalației electrice, introducerea încălzirii cu calorifere perimetrale poziționate sub strane. Pictura murală realizată în tehnica ulei a fost restaurată integral.

De asemenea, a fost construit nou grup sanitar și au fost aduse îmbunătățiri clădirilor anexă din curtea bisericii: clădirea lumânărilor a fost reabilitată, la fel și clădirea care adăpostește centrala termică. Curtea bisericii a fost amenajată cu alei și spații verzi (gazon, arbori și arbuști) pentru a pune în valoare frumusețea bisericii.

Investim în viitorul tău!

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională
prin Programul Operațional Regional 2014-2020

Titlul proiectului:

”Consolidare, restaurare și reabilitare biserica Înălțarea Domnului, construire și reabilitare clădiri anexe, amenajări exterioare, comuna Manasia, județul Ialomița.”

Editorul materialului:

Parohia Manasia

Data publicării: Noiembrie 2019

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

---